

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
της 19ης Οκτωβρίου 2016¹

Υπόθεση C-453/16 PPU

Openbaar Ministerie
κατά
Halil Ibrahim Özcelik

[αίτηση του Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις — Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ — Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως — Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ' — Έννοια “εντάλματος συλλήψεως ή οιασδήποτε άλλης δικαστικής αποφάσεως” που προηγείται του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως»

1. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε πρόσφατα ότι, στο πλαίσιο του συστήματος που καθιερώθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ², η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και παραδόσεως προϋποθέτει απαραίτητως εθνικό ένταλμα συλλήψεως ή ανάλογη εκτελεστή δικαστική απόφαση, διάφορη αυτού.

2. Πληρούται η εν λόγω προϋπόθεση, η οποία συνάγεται από το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαισίου, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, στην περίπτωση κατά την οποία το εθνικό ΕΣ³ έχει εκδοθεί από την αστυνομία του κράτους εκδόσεως και έχει επικυρωθεί από την εισαγγελική αρχή της εν λόγω χώρας. Αυτό είναι συνοπτικά το προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο το Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), αρχή εκτελέσεως του ΕΕΣ⁴.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για την τροποποίηση των αποφάσεων-πλαισίων 2002/584/ΔΕΥ, 2005/214/ΔΕΥ, 2006/783/ΔΕΥ, 2008/909/ΔΕΥ και 2008/947/ΔΕΥ και την κατοχύρωση, διά του τρόπου αυτού, των δικονομικών δικαιωμάτων των προσώπων και την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων που εκδίδονται ερήμην του ενδιαφερόμενου προσώπου στη δίκη (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο).

3 — Ένταλμα συλλήψεως.

4 — Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως.

I – Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

1. Συνθήκη ΕΕ

3. Κατά το άρθρο 6 ΣΕΕ:

«1. Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [στο εξής: Χάρτης] [...], ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες.

Οι διατάξεις του Χάρτη δεν συνεπάγονται καμία επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως αυτές ορίζονται στις Συνθήκες.

Τα δικαιώματα, οι ελευθερίες και οι αρχές του Χάρτη ερμηνεύονται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Τίτλου VII του Χάρτη που διέπουν την ερμηνεία και την εφαρμογή του και λαμβανομένων δεόντως υπόψη των επεξηγήσεων οι οποίες αναφέρονται στον Χάρτη και στις οποίες μνημονεύονται οι πηγές των εν λόγω διατάξεων.

2. Η Ένωση προσχωρεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών[, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ)]. Η προσχώρηση στην εν λόγω Σύμβαση δεν μεταβάλλει τις αρμοδιότητες της Ένωσης όπως ορίζονται στις Συνθήκες.

3. Τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται από την [ΕΣΔΑ] και όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.»

2. Ο Χάρτης

4. Το άρθρο 47 του Χάρτη, το οποίο επιγράφεται «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου», ορίζει τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.

[...]»

3. Η απόφαση-πλαίσιο

5. Η αιτιολογική σκέψη 5 της αποφάσεως-πλαισίου έχει ως εξής:

«Ο στόχος που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, να αποτελέσει ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, συνεπάγεται την κατάργηση της έκδοσης μεταξύ κρατών μελών και την αντικατάστασή της από σύστημα παράδοσης μεταξύ δικαστικών αρχών. [...]»

6. Κατά την αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως-πλαισίου:

«Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης το οποίο προβλέπει η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αποτελεί την πρώτη περίπτωση συγκεκριμένης εφαρμογής, στον τομέα του ποινικού δικαίου, της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης που έχει χαρακτηριστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ως “ακρογωνιαίος λίθος” της δικαστικής συνεργασίας.»

7. Κατά την αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως-πλαισίου:

«Ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης βασίζεται σε υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού δύναται να ανασταλεί μόνον στην περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των αρχών που διατυπώνονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της [Σ]υνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία διαπιστώνεται από το Συμβούλιο κατ’ εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 1 της εν λόγω συνθήκης με τις συνέπειες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου.»

8. Το άρθρο 1 της αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο επιγράφεται «Ορισμός και υποχρέωση εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης», ορίζει τα εξής:

«1. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς το σκοπό της σύλληψης και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.

2. Τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

3. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 της [Σ]υνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση»

9. Το άρθρο 6 της αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο επιγράφεται «Προσδιορισμός των αρμόδιων αρχών», ορίζει τα εξής:

«1. Η δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος είναι η δικαστική αρχή του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος που είναι αρμόδια για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δυνάμει του δικαίου αυτού του κράτους.

2. Η δικαστική αρχή εκτέλεσης είναι η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης που είναι αρμόδια να εκτελέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης δυνάμει του δικαίου αυτού του κράτους.

3. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου σχετικά με τη δικαστική αρχή που είναι αρμόδια σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.»

10. Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλασίου, το οποίο αφορά το περιεχόμενο και τον τύπο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης:

«1. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία υποβάλλονται σύμφωνα με το έντυπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα:

[...]

γ) ένδειξη ότι υπάρχει εκτελεστή απόφαση, ένταλμα σύλληψης ή οιαδήποτε άλλη εκτελεστή δικαστική απόφαση της αυτής ισχύος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1 και 2·

[...]».

11. Ως προς τη σχέση της αποφάσεως-πλασίου με άλλα νομοθετήματα, το άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο α', αυτής ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής τους στις σχέσεις μεταξύ κρατών μελών και τρίτων κρατών, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αντικαθιστά, από την 1η Ιανουαρίου 2004, τις αντίστοιχες διατάξεις των ακόλουθων συμβάσεων που ισχύουν όσον αφορά την έκδοση στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών:

α) ευρωπαϊκή σύμβαση εκδόσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1957, πρόσθετο πρωτόκολλο της 15ης Οκτωβρίου 1975, δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της 17ης Μαρτίου 1978 και ευρωπαϊκή σύμβαση για την καταστολή της τρομοκρατίας της 27ης Ιανουαρίου 1977, στο μέτρο που αφορά την έκδοση·

[...]».

B – Η ουγγρική νομοθεσία

12. Όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέσχε στις 14 Ιουλίου 2016 το ουγγρικό Υπουργείο Δικαιοσύνης στο αιτούν δικαστήριο, καθώς και από εκείνες που παρέσχε η Ουγγρική Κυβέρνηση, η εισαγγελική αρχή είναι όργανο ανεξάρτητο από την εκτελεστική εξουσία, τον δε εισαγγελέα ορίζει το Κοινοβούλιο για θητεία εννέα ετών.

13. Το άρθρο 28, παράγραφοι 3 και 4, του ουγγρικού Κώδικα Ποινικής Δικονομίας⁵ αναθέτει στην εισαγγελική αρχή το καθήκον να παραγγέλλει στις αρμόδιες αρχές (συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας) τη διενέργεια «προανακρίσεως» και να μεριμνά για το σύννομο αυτής. Η εισαγγελική αρχή δύναται, εντούτοις, να διενεργεί η ίδια την εν λόγω προανάκριση⁶. Συγκεκριμένα, η εισαγγελική αρχή «επιβλέπει τη νομιμότητα της εκτελέσεως των μέτρων καταναγκασμού που διατάσσονται στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, τα οποία συνεπάγονται τον περιορισμό ή τη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας»⁷.

14. Στο πλαίσιο αυτό, στις αρμοδιότητες του εισαγγελέα εμπίπτουν η επικύρωση, η τροποποίηση ή η άρση μέτρου «αστυνομικής κρατήσεως» επιβληθέντος από την αστυνομία. Το άρθρο 28, παράγραφος 4, στοιχείο c, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας επιτρέπει στον εισαγγελέα «να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει την απόφαση της ανακριτικής αρχής».

5 — Büntetdeljárásról szóló 1998 évi XIX. törvény (νόμος XIX του 1998, περί εγκρίσεως του «Κώδικα Ποινικής Δικονομίας»).

6 — Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 3, του ως άνω κώδικα, ο εισαγγελέας παραγγέλλει τη διενέργεια προανακρίσεως ή διενεργεί προανάκριση για την εξακρίβωση του κατηγορητηρίου. Κατά την παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου, όταν η ανακριτική αρχή διενεργεί την προανάκριση ίδια πρωτοβουλία ή αναλαμβάνει ορισμένες ενέργειες στο πλαίσιο αυτής, ο εισαγγελέας μεριμνά για την τήρηση του νόμου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και για την άσκηση των δικαιωμάτων των προσώπων που εμπλέκονται σε αυτήν.

7 — Άρθρο 28, παράγραφος 6, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

15. Το άρθρο 126 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής μέτρου «αστυνομικής κρατήσεως», δηλαδή προσωρινής στέρησης της ελευθερίας, όταν υφίστανται αποχρώσεις ενδείξεις ότι το πρόσωπο τέλεσε αδίκημα το οποίο επισύρει ποινή φυλακίσεως και πιθανολογείται ότι θα διαταχθεί η «προσωρινή κράτησή» του. Η «αστυνομική κράτηση» μπορεί να διαταχθεί από δικαστήριο, τον εισαγγελέα ή την ανακριτική αρχή, η δε διάρκειά της δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 72 ώρες, με τη συμπλήρωση των οποίων ο κρατούμενος απολύεται, εκτός εάν το δικαστήριο διατάξει την «προσωρινή κράτησή» του.

16. Δυνάμει των άρθρων 129 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τα δικαστήρια είναι αποκλειστικά αρμόδια να διατάσσουν, πριν ή μετά την απαγγελία της κατηγορίας από τον εισαγγελέα, την «προσωρινή κράτηση» (η οποία συνίσταται «στη δικαστική στέρηση της ελευθερίας του κρατουμένου, έως την έκδοση της οριστικής αποφάσεως»)⁸.

II – Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

17. Στο πλαίσιο της ποινικής δώξεως που ασκήθηκε κατά του H. I. Özcelik, τουρκικής ιθαγένειας, το τοπικό δικαστήριο Veszprém (Ουγγαρία) εξέδωσε, στις 21 Ιουνίου 2016, ΕΕΣ, με αίτημα την παράδοσή του ως δράστη δύο αδικημάτων τα οποία τελέστηκαν στην Ουγγαρία και συνιστούν αξιόποινες πράξεις στο εν λόγω κράτος μέλος⁹.

18. Ο H. I. Özcelik κρατείται επί του παρόντος στο κέντρο κράτησεως του Zwaag (Κάτω Χώρες), εν αναμονή της αποφάσεως του Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου Άμστερνταμ).

19. Στο σημείο 1, στοιχείο b, του εντύπου που επισυνάπτεται στο εκδοθέν από το τοπικό δικαστήριο Veszprém ΕΕΣ αναφέρεται ως βάση του ΕΕΣ το (εθνικό) ΕΣ με αριθ. 19060/93/2014.bü, το οποίο εκδόθηκε από το αστυνομικό τμήμα Ajka (Ουγγαρία) και επικυρώθηκε με απόφαση της εισαγγελικής αρχής της ίδιας πόλεως στις 14 Ιουνίου 2016.

20. Στις 8 Ιουλίου 2016 το Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) ζήτησε από τις ουγγρικές αρχές ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με τον ρόλο της εισαγγελικής αρχής και, ειδικότερα, σχετικά με την ανεξαρτησία της έναντι της εκτελεστικής εξουσίας, την επικύρωση των διαταγών που εκδίδει η αστυνομία και τα εφαρμοζόμενα για τον σκοπό αυτό κριτήρια, καθώς και σχετικά με τις συνέπειες της εν λόγω επικυρώσεως. Ζήτησε επίσης να πληροφορηθεί εάν το πρόσωπο που έχει επικυρώσει ένταλμα εκδοθέν από την αστυνομία μπορεί να παρέμβει μεταγενέστερα στην ίδια υπόθεση, ως εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής.

21. Με την απάντησή τους της 14ης Ιουλίου 2016 οι ουγγρικές αρχές επισήμαναν την ανεξαρτησία της εισαγγελικής αρχής έναντι της εκτελεστικής εξουσίας· το καθήκον της να μεριμνά για τον σεβασμό από την αστυνομία των δικαιωμάτων του κρατουμένου· τη δυνατότητά της να τροποποιεί ή να ακυρώνει απόφαση της αστυνομίας, ως αρχής επιφορτισμένης με την ποινική ανάκριση, συμπεριλαμβανομένων των ενταλμάτων συλλήψεως, εάν εκτιμά ότι αυτά είναι αντίθετα προς τον νόμο ή το αντικείμενο της ανακρίσεως· και τη δυνατότητα του μέλους της εισαγγελικής αρχής που έχει επικυρώσει εθνικό ΕΣ να μετέχει μεταγενέστερα στην ποινική δίκη, ως εκπρόσωπος της εν λόγω αρχής.

⁸ — Άρθρο 129, παράγραφος 1.

⁹ — Βάσει των πληροφοριών που περιέχονται στο συνημμένο στο ΕΕΣ έντυπο, ο H. I. Özcelik κατηγορείται για συμμετοχή στο αδίκημα της πλαστογραφίας δημοσίου εγγράφου (συγκεκριμένα, για τη βεβαίωση αναληθών στοιχείων, περιστατικών και δηλώσεων σε συμβολαιογραφικό έγγραφο), αδίκημα το οποίο τυποποιείται στο άρθρο 342, παράγραφος 1, στοιχείο c, του ουγγρικού Ποινικού Κώδικα.

22. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών αυτών, το Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) διερωτάται κατά πόσον εθνικό ΕΣ εκδοθέν από την αστυνομία και επικυρωθέν εν συνεχεία από μέλος της ουγγρικής εισαγγελικής αρχής μπορεί να χαρακτηριστεί «δικαστική απόφαση», κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιου. Ως εκ τούτου, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Συνιστά η έκφραση “δικαστική απόφαση”, κατά [το άρθρο 8], παράγραφος 1, [...] στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ, έννοια του δικαίου της Ένωσης η οποία πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιο είναι το περιεχόμενο [της έννοιας] αυτ[ής];
- 3) Είναι τέτοια “δικαστική απόφαση” η από μέλος της εισαγγελικής αρχής επικύρωση ενός προηγούμενως εκδοθέντος από την αστυνομία εθνικού εντάλματος συλλήψεως όπως η επίμαχη επικύρωση στην παρούσα υπόθεση;»

23. Κατά την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου (η οποία εκτίθεται στις διαδοχικές ενότητες του σημείου 4.3 της διατάξεως περί παραπομπής):

- Καίτοι στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιου δεν περιέχεται ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών όσον αφορά την έννοια και το περιεχόμενο του όρου αυτού, δεν είναι σαφές εάν πρόκειται για έννοια η οποία πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο σε ολόκληρη την Ένωση.
- Στην απόδοση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιου στη γερμανική γλώσσα γίνεται λόγος για «justizielle Entscheidung», ενώ στην αγγλική απόδοση χρησιμοποιείται ο όρος «judicial decision». Οι αποδόσεις αυτές χρησιμοποιούν, επομένως, μια έννοια ευρύτερη από τη «rechterlijke beslissing», γεγονός το οποίο μπορεί να υποδηλώνει ότι η «δικαστική απόφαση» μπορεί επίσης να είναι απόφαση της εισαγγελικής αρχής. Εντούτοις, μία ή περισσότερες γλωσσικές αποδόσεις της ίδιας διατάξεως του δικαίου της Ένωσης δεν μπορούν να αποτελέσουν τη μοναδική βάση για την ερμηνεία της.
- Οι σκέψεις 52 έως 57 της αποφάσεως που εξέδωσε το Δικαστήριο την 1η Ιουνίου 2016 στην υπόθεση Bob-Dogi¹⁰ μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι «δεν εισάγουν καμία ουσιαστική προϋπόθεση σε σχέση με τις αρμοδιότητες και τη θέση της αρχής που εξέδωσε το ΕΣ καθώς και την ακολουθούμενη από αυτήν διαδικασία, αλλά εκφράζουν την προκείμενη ότι από τη μνεία εθνικού εντάλματος συλλήψεως συνάγεται ότι κατά την έκδοση του εντάλματος αυτού ελήφθη μέριμνα για τη διασφάλιση των δικονομικών εγγυήσεων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου».
- Λαμβανομένου υπόψη ότι στις εθνικές έννομες τάξεις ορισμένων κρατών μελών, περιλαμβανομένων των Κάτω Χωρών, ο εισαγγελέας μετέχει στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης και είναι αρμόδιος να διατάσσει τη σύλληψη του υπόπτου και, υπό προϋποθέσεις, να παρατείνει την ισχύ του στερητικού της ελευθερίας μέτρου, η ερμηνεία των σκέψεων 52 έως 57 της αποφάσεως Bob-Dogi¹¹ «θα μπορούσε να οδηγήσει σε ερμηνεία του όρου “δικαστική απόφαση” βάσει της οποίας ως δικαστική απόφαση νοείται απόφαση προερχόμενη από δικαστή ή εισαγγελέα».

10 — Υπόθεση C-241/15 (EU:C:2016:385).

11 — Απόφαση της 1ης Ιουνίου 2016 (C-241/15, EU:C:2016:385).

- Η ερμηνεία των εννοιών «δικαστική απόφαση», κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαisiού, και «δικαστική αρχή», κατά το άρθρο 6 της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού, δεν είναι σαφής, και για τον λόγο αυτό το *Rechtbank Amsterdam* (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) διερωτάται κατά πόσον δύναται να λάβει υπόψη τους εν λόγω όρους καθώς και να λάβει υπόψη τον όρο «δικαστήριο», κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, ή τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ.

III – Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

24. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Αυγούστου 2016, με αίτημα να εξετασθεί με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία (άρθρο 267, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ). Το αιτούν δικαστήριο αιτιολόγησε το αίτημά του επισημαίνοντας ότι ο Η. Ι. Özçelik στερείται της ελευθερίας του και ότι η διατήρηση ή μη της καταστάσεως αυτής εξαρτάται από την απόφαση που θα εκδοθεί επί της ουσίας της υποθέσεως.

25. Κατά τη σύσκεψη επί διοικητικών θεμάτων της 1ης Σεπτεμβρίου 2016 το Δικαστήριο αποφάσισε να εξετάσει την υπόθεση με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία.

26. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η Ουγγρική και η Ολλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

27. Στις 5 Οκτωβρίου 2016 διεξήχθη επ' ακροατηρίου συζήτηση κατά την οποία οι κατ' άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου ενδιαφερόμενοι, συγκεκριμένα δε η Ουγγρική Κυβέρνηση, κλήθηκαν να απαντήσουν στις τεθείσες σε αυτούς ερωτήσεις.

28. Κατά την εν λόγω επ' ακροατηρίου συζήτηση ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους οι εκπρόσωποι της Ολλανδικής, της Γερμανικής και της Ουγγρικής Κυβερνήσεως, καθώς και η Επιτροπή.

IV – Ανάλυση

A – Επί του πρώτου και του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

29. Με τα σημεία 26 έως 31 των προτάσεων που αναπτύσσω ταυτόχρονα στην υπόθεση *Poltorak*¹² εκθέτω τους λόγους για τους οποίους εκτιμώ ότι οι έννοιες «δικαστική αρχή» και «δικαστική απόφαση», οι οποίες χρησιμοποιούνται στην απόφαση-πλαίσιο, έχουν αυτοτελή χαρακτήρα. Προς αποφυγή περιττών επαναλήψεων στις παρούσες προτάσεις, περιορίζομαι να παραπέμψω σε αυτούς.

30. Με τα σημεία 32 επ. των ως άνω προτάσεων προτείνω μια ερμηνεία αμφοτέρων των όρων, βάσει των ερμηνευτικών κριτηρίων που εφαρμόζει συνήθως το Δικαστήριο, η οποία δίνει έμφαση στον πρώτο εξ αυτών (δικαστική αρχή), λαμβανομένου υπόψη του «στεν[ού] δεσμ[ού] μεταξύ της φύσεως μιας δικαστικής αποφάσεως και της ιδιότητάς του εκδότη αυτής ως δικαστικής αρχής»¹³.

31. Δεδομένου ότι οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου αφορούν τον αυτοτελή χαρακτήρα της έννοιας «δικαστική απόφαση», κατά την απόφαση-πλαίσιο, και τη σημασία της, εκτιμώ ότι η θέση μου επί του ζητήματος αυτού προκύπτει με επαρκή σαφήνεια από τις παράλληλες προτάσεις μου στην υπόθεση *Poltorak*.

12 — Υπόθεση C-452/16 PPU, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου.

13 — Σημείο 34 των προτάσεων στην υπόθεση *Poltorak* (C-452/16 PPU).

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

32. Εντούτοις, εν αντιθέσει προς την προδικαστική παραπομπή στην υπόθεση Poltorak, στην παρούσα υπόθεση τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου δεν αφορούν την αρμόδια για την έκδοση ΕΕΣ αρχή, αλλά την αρμόδια για την έκδοση του προηγούμενου εθνικού ΕΣ αρχή.

33. Οι αμφιβολίες του ολλανδικού δικαστηρίου εκτελέσεως είναι απόρροια του γεγονότος ότι η ουγγρική αρχή η οποία εξέδωσε, στην προκειμένη περίπτωση, το εθνικό ΕΣ κατά του Η. Ι. Özcelik είναι το αστυνομικό τμήμα Ajka, την απόφαση του οποίου επικύρωσε ή ενέκρινε η εισαγγελική αρχή της Ουγγαρίας στις 14 Ιουνίου 2016.

34. Είναι σημαντικό να επισημανθεί εξ αρχής ότι, εν αντιθέσει προς το εθνικό ΕΣ, το ΕΕΣ κατά του Η. Ι. Özcelik εκδόθηκε στις 21 Ιουνίου 2016 από ουγγρικό δικαστήριο (το τοπικό δικαστήριο Veszprém), του οποίου τη φύση ως «δικαστικής αρχής», κατά την έννοια της αποφάσεως-πλαisiού, ουδείς αρνείται ή αμφισβητεί. Εκτιμώ ότι το γεγονός αυτό μπορεί να έχει συνέπειες σημαντικές για την απάντηση που θα δοθεί στο προδικαστικό ερώτημα, στις οποίες θα αναφερθώ στη συνέχεια.

35. Θα ξεκινήσω από την προκειμένη ότι η έγκριση ή η επικύρωση, από την εισαγγελική αρχή, του εθνικού ΕΣ, υπογεγραμμένου έως του χρονικού εκείνου σημείου μόνον από την αστυνομία, τη μετατρέπει σε πραγματική εκδούσα (ή, έστω, συνεκδούσα) του εν λόγω εντάλματος αρχή. Η εισαγγελική αρχή, στο πλαίσιο των εξουσιών της στην ποινική διαδικασία, αποδέχεται ως δική της την προηγούμενη αστυνομική απόφαση, προσδίδοντάς της την ισχύ που είναι εγγενής στις αποφάσεις που η ίδια εκδίδει. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ουγγρική εισαγγελική αρχή είναι, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά του Η. Ι. Özcelik, η πραγματική «εκδούσα» του εθνικού ΕΣ αρχή.

36. Η αποδοχή αυτής της προκειμένης έχει τουλάχιστον δύο συνέπειες. Η πρώτη είναι ότι δεν θα είναι απαραίτητο, στο πλαίσιο της παρούσας προδικαστικής παραπομπής, να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της νομιμοποίησης, *in abstracto*, των εισαγγελικών αρχών των κρατών μελών (όταν κάποιο εξ αυτών τις έχει μνημονεύσει στον κατάλογο των δικαστικών αρχών τον οποίο οφείλει να αποστείλει στο Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαisiού) για την έκδοση ΕΕΣ, κατά την έννοια του άρθρου 1 και του άρθρου 6, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού. Υπενθυμίζω ότι, στη διαφορά της κύριας δίκης, το ΕΕΣ διαβιβάσθηκε στο Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) από τοπικό δικαστήριο και όχι από την εισαγγελική αρχή.

37. Η δεύτερη συνέπεια της ως άνω προκειμένης είναι ότι τα ερωτήματα περιορίζονται στην αποσαφήνιση του ζητήματος κατά πόσον τα εθνικά ΕΣ που εξέδωσε (ορθότερα: επικύρωσε ή ενέκρινε) η ουγγρική εισαγγελική αρχή εμπίπτουν σε κάποια από τις νομικές κατηγορίες που μνημονεύονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαisiού, ήτοι «εκτελεστή απόφαση, ένταλμα σύλληψης ή οιαδήποτε άλλη εκτελεστή δικαστική απόφαση της αυτής ισχύος [...]».

38. Εντούτοις, λόγω του –προμνησθέντος– στενού δεσμού μεταξύ της φύσεως μιας δικαστικής αποφάσεως και της ιδιότητας του εκδότη αυτής ως δικαστικής αρχής, για να δοθεί απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να συνεκτιμηθούν ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις σχετικά με τον ενδεχόμενο χαρακτηρισμό της εισαγγελικής αρχής ως δικαστικής αρχής κατά την απόφαση-πλαίσιο. Από τον χαρακτηρισμό αυτόν, υπό το πρίσμα της συγκεκριμένης κανονιστικής πράξεως, μπορούν να συναχθούν ορισμένα χαρακτηριστικά, τα οποία, αφού παραβληθούν με το καθεστώς και τα καθήκοντα της εισαγγελικής αρχής στην ουγγρική ποινική διαδικασία, θα επιτρέψουν την συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη φύση «δικαστικής αποφάσεως» του εθνικού ΕΣ που εγκρίνει ο Ούγγρος εισαγγελέας καθώς και με τη δυνατότητα να υπαχθεί το εν λόγω ΕΣ στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαisiού.

39. Στην αρχική πρόταση της αποφάσεως-πλαisiού¹⁴, το άρθρο 3 περιείχε ορισμό της δικαστικής αρχής (εκδούσας ή παραλήπτριας του ΕΕΣ αρχής), ο οποίος περιελάμβανε σε αμφοτέρως τις περιπτώσεις, πέραν των δικαστηρίων, την εισαγγελική αρχή¹⁵.

40. Στην αιτιολογική έκθεση της εν λόγω προτάσεως διευκρινιζόταν ότι ο όρος «δικαστική αρχή» αντιστοιχούσε σε εκείνον της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως εκδόσεως του 1957, η οποία αναγνώριζε, με τη σειρά της, ως δικαστικές αρχές τις «καθεαυτό δικαστικές αρχές και την εισαγγελία, εξαιρουμένων των αστυνομικών αρχών»¹⁶.

41. Εντούτοις, η απόφαση-πλαίσιο δεν υιοθέτησε τη διατύπωση του άρθρου 3 της προτάσεως και η μνεία στην εισαγγελική αρχή απαλείφθηκε από τα άρθρα 1 και 6 του τελικώς εγκριθέντος κειμένου. Δεν είναι εύκολο να ερμηνευθεί η απαλοιφή αυτή: ήταν άραγε σκοπός της η εξαίρεση της εισαγγελικής αρχής ή θεωρήθηκε δεδομένο ότι, ακόμη και χωρίς ειδική μνεία, η εισαγγελική αρχή περιλαμβάνονταν στις δικαστικές αρχές των κρατών μελών για τους σκοπούς του ΕΕΣ¹⁷;

42. Η αβεβαιότητα επί του ζητήματος αυτού παραμένει¹⁸, χωρίς –εάν δεν απατώμαι– να έχει μέχρι τούδε υποβληθεί σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο από δικαστήριο των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, εξακολουθούν να υφίστανται αρκετά ερμηνευτικά προβλήματα σε σχέση με την επίλυση του ζητήματος αυτού.

43. Μετά την έκδοση της αποφάσεως-πλαisiού, ορισμένα κράτη μέλη ενημέρωσαν τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 3, αυτής, ότι «στις δικαστικές αρχές που είναι αρμόδιες σύμφωνα με το εσωτερικό τους δίκαιο» για την έκδοση ή την εκτέλεση των ΕΕΣ συγκαταλέγονται οι αντίστοιχες εισαγγελικές αρχές τους. Εντούτοις, η γνωστοποίηση αυτή δεν εξασφαλίζει κατ' ανάγκην τη συμβατότητα των ενεργειών κάθε κράτους μέλους με το περιεχόμενο της αποφάσεως-πλαisiού ούτε αποτελεί προϋπόθεση αυτής, υπό την αυστηρώς νομική έννοια του όρου. Ο κανόνας δικαίου επιτρέπει στα κράτη να ορίζουν ή να επιλέγουν, μεταξύ των δικαστικών αρχών τους, εκείνες που θα είναι αρμόδιες να παραλαμβάνουν ή να εκδίδουν ΕΕΣ, αλλά δεν τους επιτρέπει να διευρύνουν την έννοια της δικαστικής αρχής, επεκτείνοντάς την σε όργανα που δεν διαθέτουν το συγκεκριμένο καθεστώς.

14 — COM(2001) 522 τελικό.

15 — «Κατά την έννοια της παρούσας απόφασης πλαίσιο νοούνται ως: α) “ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως” αίτηση εκδιδόμενη από δικαστική αρχή κράτους μέλους και απευθυνόμενη προς οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος για την παροχή συνδρομής όσον αφορά την έρευνα, σύλληψη, κράτηση και παράδοση προσώπου εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση ή βούλευμα κατά την έννοια του άρθρου 2, β) “εκδούσα δικαστική αρχή” δικαστήριο ή εισαγγελία κράτους μέλους η οποία έχει εκδώσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως, γ) “δικαστική αρχή από την οποία ζητείται η εκτέλεση” δικαστής ή εισαγγελέας κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου διαμένει ο εκζητούμενος, η οποία λαμβάνει την απόφαση σχετικά με την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως [...]».

16 — Στο σχόλιο του άρθρου 3 της προτάσεως εκτίθενται τα εξής: «Η διαδικασία του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων. Συνεπώς, οι σχέσεις μεταξύ κρατών αντικαθίστανται κατά μέγα μέρος από σχέσεις μεταξύ δικαστικών αρχών. Ο όρος “δικαστική αρχή” αντιστοιχεί, όπως και στη Σύμβαση του 1957 (πρβλ. αιτιολογική έκθεση Άρθρο 1), στις καθεαυτό δικαστικές αρχές και στην εισαγγελία, εξαιρουμένων των αστυνομικών αρχών. Η εκδούσα δικαστική αρχή είναι η δικαστική αρχή η οποία, στο πλαίσιο του δικονομικού συστήματος του κράτους μέλους, είναι αρμόδια για την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (άρθρο 4)». Η υπογράμμιση δική μου.

17 — Υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα υπέρ αμφοτέρων των θέσεων. Ιδιαίτερως διαφωτιστική παράθεση αυτών εντοπίζεται στις θέσεις της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας στην απόφαση που εξέδωσε στις 30 Μαΐου 2012 το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου) στην υπόθεση Assange κατά The Swedish Prosecution Authority, [2012] UKSC 22. Αντιθέτως, είναι, κατά την άποψή μου, αναμφίβολο ότι η σιωπή σχετικά με τη ρητή εξαίρεση των αστυνομικών αρχών, η οποία προβλεπόταν στην πρόταση, πρέπει να ερμηνευθεί ως επιβεβαίωση.

18 — Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε, στις 27 Φεβρουαρίου 2014, ψήφισμα με συστάσεις προς την Επιτροπή για την αναθεώρηση του ΕΕΣ [διαδικασία 2013/2019(INL)], στο οποίο επέκρινε «τη μη αποσαφήνιση του όρου “δικαστική αρχή” που χρησιμοποιείται στην απόφαση πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ και σε άλλα νομικά μέσα αμοιβαίας αναγνώρισης, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται διαφορετικές πρακτικές μεταξύ των κρατών μελών οι οποίες προκαλούν αβεβαιότητα, πλήττουν την αμοιβαία εμπιστοσύνη και δημιουργούν δικαστικές διαφορές». Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει νέες «νομοθετικές προτάσεις σε συνέχεια των αναλυτικών συστάσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα κατωτέρω, οι οποίες θα προβλέπουν [...] α) μια διαδικασία κατά την οποία ένα μέτρο αμοιβαίας αναγνώρισης θα μπορεί, αν κρίνεται αναγκαίο, να επικυρώνεται στο κράτος έκδοσης από δικαστή, δικαστήριο, ανακριτή ή εισαγγελέα προκειμένου να υπερκεραστούν οι διαφορετικές ερμηνείες του όρου “δικαστική αρχή” [...]». Η υπογράμμιση δική μου.

44. Πλην όμως, η Ουγγαρία δεν συγκαταλέγεται στα κράτη μέλη που αναγνώρισαν στην εισαγγελική αρχή τους την ιδιότητα δικαστικής αρχής αρμόδιας να εκδίδει ή να παραλαμβάνει ΕΕΣ. Βάσει της γνωστοποιήσεως που απέστειλε η Ουγγαρία στο Συμβούλιο, στις 26 Απριλίου 2004, σε σχέση με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσίου, «[γ]ια την άσκηση ποινικής δίωξης, δικαστική αρχή έκδοσης είναι το δικαστήριο που έχει αρμοδιότητα και δικαιοδοσία επί της υπόθεσης. Για την εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας ή διαταγής κράτησης, ο υπεύθυνος για σωφρονιστικές υποθέσεις δικαστής έχει αρμοδιότητα και δικαιοδοσία για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης»¹⁹.

45. Καίτοι θα μπορούσε, με την ευκαιρία αυτή, να δοθεί γενική απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον οι εισαγγελικές αρχές των κρατών μελών νομιμοποιούνται να εκδίδουν ΕΕΣ, φρονώ ότι η παρούσα προδικαστική παραπομπή δεν αποτελεί συναφώς ιδανική ευκαιρία, καθόσον —όπως ήδη επισήμανα— το ΕΕΣ διαβιβάστηκε στο *Rechtbank Amsterdam* (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) από ουγγρικό δικαστήριο, το οποίο ενήργησε σύμφωνα με τη γνωστοποίηση της Ουγγαρία προς το Συμβούλιο σε σχέση με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσίου, χωρίς να επιτρέπεται στην εισαγγελική αρχή της συγκεκριμένης χώρας να πράξει κάτι τέτοιο.

46. Επιστρέφουμε, επομένως, στο σημείο αφετηρίας, δηλαδή την εθνική απόφαση που προηγήθηκε του ΕΕΣ. Στην οικονομία της αποφάσεως-πλαίσίου, η εν λόγω εθνική απόφαση υπολείπεται σε σημασία του ίδιου του ΕΕΣ. Συγκεκριμένα, η εθνική απόφαση μνημονεύεται μόνο στο άρθρο 8, το οποίο ρυθμίζει τα «στοιχεία» τα οποία πρέπει να περιέχει το ΕΕΣ, στο έντυπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα. Το Δικαστήριο επισήμανε, στην απόφαση που εξέδωσε την 1η Ιουνίου 2016 στην υπόθεση *Bob-Dogi*²⁰, την υποχρέωση να προηγείται το εθνικό ΕΣ του ΕΕΣ, αλλά η απόφαση-πλαίσιο δίνει έμφαση στο ΕΕΣ. Το ΕΣ αποτελεί απλώς προϋπόθεση, καίτοι απαραίτητη, του ΕΕΣ.

47. Όσον αφορά το καθεστώς που εφαρμόζεται στην ποινική διαδικασία, σε οποιοδήποτε από τα στάδιά της (δηλαδή, τόσο κατά την προανάκριση και την ανάκριση όσο και κατά τη δίκη), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, «[...] ποινικ[ή] διαδικασί[α] ασκήσεως διώξεως ή εκτίσεως ποινής ή άλλου στερητικού της ελευθερίας μέτρου, ή [...] η ποινική διαδικασία επί της ουσίας [...] ευρίσκονται εκτός του πεδίου εφαρμογής της αποφάσεως-πλαίσίου και του δικαίου της Ένωσης»²¹.

48. Ως εκ τούτου, είναι λογικό, για τον προσδιορισμό του εν λόγω καθεστώτος, να λαμβάνεται υπόψη η νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση πάντα ότι οι αντίστοιχες νομικές διατάξεις στον συγκεκριμένο τομέα σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται στην ΕΣΔΑ, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματος στην ελευθερία και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 13 της ΕΣΔΑ και στα άρθρα 6 και 47 του Χάρτη.

49. Η συμμετοχή της εισαγγελικής αρχής στην προανάκριση και, ενδεχομένως, στην ανάκριση στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών απόκειται στη διακριτική ευχέρεια κάθε κράτους μέλους. Το δίκαιο της Ένωσης ενστερνίζεται την εν λόγω αρχή και, συγκεκριμένα, σε έναν άλλον εκ των κυριότερων τομέων της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις οι οποίοι μνημονεύονται στο άρθρο 82 ΣΛΕΕ, το άρθρο 2 της οδηγίας 2014/41/ΕΕ²² περιλαμβάνει ρητώς την εισαγγελική αρχή μεταξύ των αρχών που μπορούν να εκδώσουν ευρωπαϊκή εντολή έρευνας²³.

19 — Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημείωμα 8929/04.

20 — Υπόθεση C-241/15 (EU:C:2016:385).

21 — Απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, σκέψη 48).

22 — Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ 2014, L 130, σ. 1). Βάσει του άρθρου 36, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την οδηγία έως τις 22 Μαΐου 2017.

23 — Βάσει του άρθρου 1 της οδηγίας 2014/41, η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας (ΕΕΕ) σε ποινικές υποθέσεις είναι «[...] δικαστική απόφαση την οποία εκδίδει ή επικυρώνει δικαστική αρχή κράτους μέλους ("κράτος έκδοσης") με σκοπό την εκτέλεση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων ερευνητικών μέτρων σε άλλο κράτος μέλος ("κράτος εκτέλεσης") για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων βάσει της παρούσας οδηγίας». Το άρθρο 2, στοιχείο γ', σημείο i, της εν λόγω οδηγίας ορίζει ότι, «[κ]ατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως: [...] αρχή έκδοσης [...] δικαστής, δικαστήριο, ανακριτής ή εισαγγελέας με αρμοδιότητα στη συγκεκριμένη υπόθεση [...]». Η υπογράμμιση δική μου.

50. Η αποδοχή της εισαγγελικής αρχής ως αρχής η οποία μπορεί να εκδώσει «δικαστική απόφαση» για την εξασφάλιση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων ερευνητικών μέτρων που θα εκτελεσθούν σε άλλο κράτος («το κράτος εκτέλεσης»), με σκοπό τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων, αποδεικνύει, στον βαθμό κατά τον οποίο κρίνεται αναγκαίο, την αντίληψη του νομοθέτη της Ένωσης όσον αφορά τα καθήκοντα της εισαγγελικής αρχής στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών. Υπενθυμίζεται ότι η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας είναι ένα ακόμη μέσο εγκριθέν στο πλαίσιο της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισεως των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών, η οποία θεωρείται ευρέως ο ακρογωνιαίος λίθος της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις στην Ένωση ήδη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που διεξήχθη στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999.

51. Η δράση της εισαγγελικής αρχής σε έναν τομέα (αυτόν της ελευθερίας, η οποία θίγεται από τη σύλληψη των προσώπων) δεν δύναται, βεβαίως, να εξομοιώνεται, άνευ ετέρου, με τη δράση της σε άλλον τομέα (εκείνον της εξασφάλισεως αποδεικτικών στοιχείων). Το γεγονός ότι η εισαγγελική αρχή αναγνωρίζεται ως δικαστική αρχή στην οδηγία 2014/41/ΕΕ, για τις εντολές έρευνας, δεν υπαγορεύει κατ' ανάγκην την επέκταση της αναγνώρισεως αυτής ομοίως στην απόφαση-πλαίσιο για τα ΕΕΣ. Εντούτοις, το κανονιστικό αυτό στοιχείο αποτελεί σημαντικό επιχείρημα υπέρ της θέσεως που υποστηρίζει ευρεία ερμηνεία της έννοιας της «δικαστικής αρχής», επιτρέπουσας να θεωρηθεί η εισαγγελική αρχή ως τέτοια, στις επιμέρους πτυχές της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (συμπεριλαμβανομένης αυτής του ΕΕΣ) που μνημονεύονται στο άρθρο 82 ΣΛΕΕ.

52. Με το επιχείρημα αυτό επιθυμώ να αναδείξω ένα διακριτικό γνώρισμα της εισαγγελικής αρχής, ήτοι τη δυνατότητά της –όταν αυτό προβλέπεται στο Σύνταγμα ή στους νόμους του οικείου κράτους μέλους– να μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης, ως όργανο του κράτους που ασκεί ποινικές διώξεις και, στο πλαίσιο αυτό, να εκδίδει επίσης, τουλάχιστον προσωρινά και για περιορισμένα χρονικά διαστήματα, εντάλματα αστυνομικής κρατήσεως και συλλήψεως ή αντίστοιχες αποφάσεις, έως ότου οι κρατούμενοι παραπεμφθούν ενώπιον του δικαστηρίου που πρέπει να αποφασίσει εάν θα αφεθούν ελεύθεροι ή θα φυλακισθούν.

53. Στο ίδιο πνεύμα, το Δικαστήριο τόνισε τον ρόλο της εισαγγελικής αρχής στις ποινικές διαδικασίες, χαρακτηρίζοντάς την μάλιστα (σε σχέση με κάποια από τις αποφάσεις της στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών) «δημόσι[α] αρχ[ή] που μετέχει στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης εντός της οικείας εθνικής έννομης τάξεως»²⁴.

54. Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποφάνθηκε ότι τα μέλη της εισαγγελικής αρχής μπορούν να θεωρούνται «[δικαστής ή έτερος] δικαστικός λειτουργ[ός] νομίμως εντεταλμέν[ος] όπως εκτελή δικαστικά καθήκοντα», ενώπιον του οποίου, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 3, της ΕΣΔΑ, πρέπει να παραπέμπεται κάθε πρόσωπο συλληφθέν ή κρατηθέν υπό τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 1, στοιχείο γ', του εν λόγω άρθρου συνθήκες.

55. Συγκεκριμένα, σε σειρά αποφάσεων, με αφετηρία εκείνην της 4ης Δεκεμβρίου 1979²⁵, στις οποίες συγκαταλέγεται η απόφαση που εξέδωσε το τμήμα ευρείας συνθέσεως στις 29 Μαρτίου 2010²⁶, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ερμήνευσε τις εκφράσεις «αρμόδια δικαστική αρχή» και «δικαστής ή έτερος δικαστικός λειτουργός νομίμως εντεταλμένος όπως εκτελή δικαστικά

24 — Απόφαση της 29ης Ιουνίου 2016, Kossowski, (C-486/14, EU:C:2016:483, σκέψη 39). Στην υπόθεση αυτή, η εισαγγελία του Kołobrzeg (Πολωνία) είχε διατάξει την οριστική παύση της ποινικής διώξεως και η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία είχε υποβάλει το Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο Αμβούργου, Γερμανία), είχε ως αντικείμενο την ερμηνεία των άρθρων 54 και 55 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν (Λουξεμβούργο) στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995, καθώς και του άρθρου 50 και του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Στο ίδιο πνεύμα, ο χαρακτηρισμός της εισαγγελικής αρχής ως «δημόσιας αρχής που μετέχει στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης εντός της οικείας εθνικής έννομης τάξεως» περιέχεται στην απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 2003, Gözütok και Brügge (C-187/01 και C-385/01, EU:C:2003:87, σκέψη 28).

25 — ΕΔΔΑ, υπόθεση 7710/76, Schiesser κατά Ελβετίας (CE:ECHR:1979:1204JUD000771076).

26 — ΕΔΔΑ, υπόθεση 3394/03, Medvedyev κ.λπ. κατά Γαλλίας (CE:ECHR:2010:0329JUD000339403).

καθήκοντα» (οι οποίες περιέχονται αμφότερες στο άρθρο 5 της ΕΣΔΑ, το οποίο αφορά το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια) κατά τρόπο που επιτρέπει να περιληφθούν σε αυτές τα μέλη της εισαγγελικής αρχής, εφόσον διαθέτουν τα εγγενή στις εν λόγω έννοιες εχέγγυα (ζήτημα στο οποίο θα επανέλθω).

56. Τέλος, όσον αφορά το εθνικό δίκαιο, επισημαίνεται ότι, στην Ουγγαρία, οι εισαγγελείς μπορούν να διατάσσουν τη σύλληψη προσώπου (υπό τη μορφή «αστυνομικής κρατήσεως»), εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προϋποθέσεις για τις οποίες έγινε λόγος ανωτέρω²⁷. Μπορούν, επίσης, να επικυρώνουν ή να ανακαλούν αντίστοιχο ένταλμα που έχουν εκδώσει προηγουμένως οι αστυνομικές αρχές. Φρονώ ότι, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το κρίσιμο στοιχείο είναι ότι τα εν λόγω στερητικά της ελευθερίας μέτρα, τα οποία αποφασίζει, εγκρίνει ή επικυρώνει η εισαγγελική αρχή, έχουν εκ του νόμου²⁸ περιορισμένη χρονική ισχύ, δεδομένου ότι το πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται αστυνομική κράτηση πρέπει να παραπεμφθεί ενώπιον του δικαστηρίου ή να αφεθεί ελεύθερο, εντός προθεσμίας 72 ωρών. Το δικαστήριο είναι η μόνη αρμόδια αρχή για να αποφασίσει την «προσωρινή κράτηση» του κρατουμένου, πριν από τη δίκη του.

57. Εντός του ρυθμιστικού αυτού πλαισίου, το οποίο εκτιμώ ότι συνάδει με το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ, η ουγγρική εισαγγελική αρχή ενεργεί ως αρχή η οποία, ούσα ανεξάρτητη από την εκτελεστική εξουσία, μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης μέσω της ασκήσεως της ποινικής διώξεως (δηλαδή, ζητεί την εφαρμογή του *ius puniendi* του κράτους) από θέση διακριτή εκείνης του δικαστή και νομιμοποιείται να εκδίδει προσωρινά μέτρα, πολύ περιορισμένης χρονικής ισχύος, τα οποία θίγουν την ελευθερία των προσώπων, υπό την επιφύλαξη της αναγκαίας επακόλουθης αποφάσεως του δικαστηρίου.

58. Κατά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαισίου από το Δικαστήριο, οι τρεις περιπτώσεις αποφάσεων που προβλέπονται στην εν λόγω διάταξη (ήτοι, εκτελεστή απόφαση, ένταλμα συλλήψεως ή οιαδήποτε άλλη εκτελεστή δικαστική απόφαση της αυτής ισχύος) εμπίπτουν στον χαρακτηρισμό «εθνική δικαστική απόφαση», η οποία είναι διακριτή από το μεταγενέστερο ΕΕΣ²⁹. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, πριν από την έκδοση του ΕΕΣ, κάποια εθνική δικαστική αρχή πρέπει να έχει εκδώσει «απόφαση, όπως η έκδοση εθνικού εντάλματος συλλήψεως, στην οποία να επισωρεύεται το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως»³⁰.

59. Επομένως, φρονώ ότι η συγκεκριμένη ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαισίου υποστηρίζει, επί της ουσίας, την αναγνώριση στα εθνικά εντάλματα συλλήψεως που εκδίδονται ή επικυρώνονται από την εισαγγελική αρχή του χαρακτήρα «δικαστικής αποφάσεως», κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, στην οποία βασίζεται η επακόλουθη έκδοση του ΕΕΣ από το δικαστήριο.

60. Στην απόφαση Bob-Dogi, πέραν της γραμματικής ερμηνείας, το Δικαστήριο έλαβε ιδιαίτερα υπόψη το γεγονός ότι, χωρίς τα προηγούμενα εθνικά ΕΣ, θα μπορούσαν να διακυβευθούν οι «οικονομικές εγγυήσεις και τα θεμελιώδη δικαιώματα, την προστασία των οποίων πρέπει να εξασφαλίζει η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος», δεδομένου ότι ο ενδιαφερόμενος θα στερούνταν το «πρώτο επίπεδο» προστασίας αυτών, δηλαδή το αμιγώς εθνικό³¹.

27 — Βλ. σημεία 15 και 16 των παρούσων προτάσεων.

28 — Άρθρο 126 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

29 — Απόφαση της 1ης Ιουνίου 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, σκέψεις 46, 49, 51, 52, 56 και 57).

30 — Όπ.π. (σκέψη 57).

31 — Όπ.π. (σκέψη 55).

61. Εκτιμώ ότι μια τέτοια ανησυχία δεν δικαιολογείται εν προκειμένω, δεδομένου ότι ο ουγγρικός Κώδικας Ποινικής Δικονομίας εγγυάται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα του κρατουμένου να παραπεμφθεί ενώπιον του δικαστηρίου εντός προθεσμίας 72 ωρών, όταν το εθνικό ΕΣ έχει εκδοθεί από την αστυνομική αρχή και έχει επικυρωθεί από την εισαγγελική αρχή. Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζονται οι δικονομικές απαιτήσεις του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ, και συγκεκριμένα ο έλεγχος, από δικαστήριο, του συννόμου της συλλήψεως.

62. Η αναγνώριση της εισαγγελικής αρχής ως «δικαστικής αρχής» η οποία, για τους σκοπούς της αποφάσεως-πλαίσιου, μπορεί να διατάσσει ή να επικυρώνει, υπό τις προμνησθείσες αυστηρές προϋποθέσεις, προσωρινή στέρηση της ελευθερίας (δηλαδή, εθνικό ΕΣ) δεν σημαίνει ότι αυτή εξομοιώνεται με δικαστήριο το οποίο νομιμοποιείται να κάνει χρήση του άρθρου 267 ΣΛΕΕ³². Πέραν του ότι κάθε «δικαστικό» όργανο δεν είναι, υπό τη στενή του όρου έννοια, και «δικαιοδοτικό» όργανο, τα όργανα τα οποία δύνανται ή οφείλουν να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα είναι εκείνα τα οποία οφείλουν να επιλύουν τις διαφορές των οποίων επιλαμβάνονται και τα οποία ζητούν για τον σκοπό αυτόν τη βοήθεια του Δικαστηρίου. Η εισαγγελική αρχή δεν συγκαταλέγεται στα εν λόγω όργανα, πλην όμως μπορεί να έχει τον χαρακτήρα «δικαστικής αρχής», βάσει της αποφάσεως-πλαίσιου, όταν η εθνική νομοθεσία της επιτρέπει να εκδίδει εθνικά ΕΣ. Επομένως, τα εθνικά ΕΣ μπορούν να χαρακτηρισθούν εντάλματα συλλήψεως ή εκτελεστές δικαστικές αποφάσεις της αυτής ισχύος, για τους σκοπούς του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιου.

63. Την αναγνώριση της εισαγγελικής αρχής ως «δικαστικής αρχής» εξουσιοδοτημένης, όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο, να εκδίδει εθνικά ΕΣ δεν εμποδίζει, εξάλλου, το στοιχείο ότι το μέλος της εν λόγω αρχής που εξέδωσε το ΕΣ (ή επικύρωσε το ΕΣ που εξέδωσε η αστυνομία) είναι το ίδιο που την εκπροσωπεί, αργότερα, στην ποινική δίκη που διεξάγεται κατά του κρατουμένου. Οι επιφυλάξεις που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στις προμνησθείσες αποφάσεις της 4ης Δεκεμβρίου 1979 και της 29ης Μαρτίου 2010³³ εξηγούνται στο πλαίσιο του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ³⁴, δηλαδή, στις περιπτώσεις στις οποίες η εισαγγελική αρχή αποτελεί εναλλακτικό του δικαστηρίου όργανο, το οποίο δύναται να αποφασίσει για τη διατήρηση του στερητικού της ελευθερίας του κρατουμένου μέτρου. Εντούτοις, δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση εν προκειμένω, καθόσον, όπως προεκτέθηκε, κατά τον ουγγρικό Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι κρατούμενοι (βάσει αστυνομικού εντάλματος, το οποίο επικυρώνεται ακολούθως από την εισαγγελική αρχή) παραπέμπονται ενώπιον δικαστηρίου ή απολύονται. Στο πλαίσιο αυτό, τίποτε δεν εμποδίζει τον εκπρόσωπο της εισαγγελικής αρχής να συνεχίσει την παρέμβασή του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

64. Με το τελευταίο μου επιχείρημα επανέρχομαι στο σημείο αφετηρίας: το ουγγρικό δικαστήριο που εξέδωσε το ΕΕΣ στην παρούσα υπόθεση το έπραξε, αναμφίβολα, αφού εξέτασε και αξιολόγησε κατά την κρίση του τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αυτό μπορούσε να εκδοθεί, στις οποίες περιλαμβανόταν η ύπαρξη προηγούμενου εθνικού ΕΣ. Επομένως, το εν λόγω δικαστήριο αξιολόγησε, λογικά, τις περιστάσεις υπό τις οποίες είχε εκδοθεί, με την παρέμβαση της εισαγγελικής αρχής, το εθνικό ΕΣ, γεγονός το οποίο εγγυάται τον έλεγχο του συννόμου και της σκοπιμότητας αυτού. Η εισαγγελική αρχή επικύρωσε την αστυνομική κράτηση, ενώ το τοπικό δικαστήριο Vezsprem ενέκρινε,

32 — Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει, εύστοχα, στην απόφαση που εξέδωσε το δικαστήριο στις 12 Δεκεμβρίου 1996 στις ποινικές δίκες κατά Χ (υποθέσεις C-74/95 και C-129/95, EU:C:1996:491). Με τη σκέψη 19 της εν λόγω αποφάσεως το Δικαστήριο παρέπεμψε στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα D. Ruiz-Jarabo Colomer (σημεία 6 έως 9) και αποφάνθηκε ότι «[...] η Procura della Repubblica έχει, στην περίπτωση που αποτελεί το αντικείμενο της κύριας δίκης, ως αποστολή όχι να επιλύσει μια διαφορά με πλήρη ανεξαρτησία γνώμης αλλά να την εισαγάγει, ενδεχομένως, στο αρμόδιο δικαστήριο, μετέχουσα στην ποινική δίκη ως κατηγορούσα αρχή».

33 — Βλ. σημείο 55 των παρουσών προτάσεων.

34 — Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ερμηνεύει τη συγκεκριμένη διάταξη επισημαίνοντας ότι «[η] δικαστική εξουσία οφείλει να παρέχει τα απαραίτητα εγγύα ανεξαρτησίας έναντι της εκτελεστικής εξουσίας και των διαδικών, γεγονός το οποίο αποκλείει τη μετέπειτα παρέμβασή της σε ποινική δίκη εξ ονόματος της εισαγγελικής αρχής, ενώ πρέπει να έχει την εξουσία να διατάσσει την απόλυση, την κράτηση και τη σύλληψη, κατόπιν ακροάσεως του ενδιαφερομένου, και να ελέγχει τη νομιμότητα και την αιτιολογία των εν λόγω μέτρων [...]» (ΕΔΔΑ, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2010, Medvedyev κ.λπ. κατά Γαλλίας, CE:ECHR:2010:0329JUD000339403, σκέψη 124).

με τη σειρά του, την ενέργεια της εισαγγελικής αρχής, γεγονός το οποίο εγγυάται, τελικώς, τις απαραίτητες δικονομικές εγγυήσεις κατά τη διαδικασία εκδόσεως του ΕΕΣ, ιδίως στο πρώτο επίπεδο προστασίας, όπως απαιτείται από τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 1ης Ιουνίου 2016, Bob-Dogi)³⁵.

V – Πρόταση

65. Λαμβανομένης υπόψη της προεκτεθείσας συλλογιστικής, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα υποβληθέντα από το Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) ερωτήματα ως εξής:

- «1) Ο όρος “δικαστική απόφαση”, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, συνιστά αυτοτελή έννοια του δικαίου της Ένωσης και πρέπει να τυγχάνει ομοιόμορφης ερμηνείας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 2) Εθνικό ένταλμα συλλήψεως, εκδοθέν από αστυνομική αρχή και επικυρωθέν ακολούθως από την εισαγγελική αρχή, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, μπορεί να χαρακτηριστεί “δικαστική απόφαση”, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ως άνω αποφάσεως-πλαίσιου, προκειμένου να αποτελέσει τη βάση για την έκδοση μεταγενέστερου ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.»

35 — Βλ. σημείο 60 των παρούσων προτάσεων.